

OTTERSPEER HAASNOOT & PARTNERS
Dutch and International Tax Counsel

Innovatiebox & WBSO

2016

1. Wat is innovatiebox?	3
2. Welke ondernemingen komen in aanmerking?	3
3. Hoe kan innovatiebox worden toegepast?	4
4. Hoe wordt winst uit innovatie bepaald?	4
5. Randvoorwaarden: boxdrempel en ingroei	5
6 Enkele internationale aspecten	6
7 Vaststellingsovereenkomst met de fiscus	7
8 WBSO en Research & developmentaftrek	7
9 Begeleiding bij innovatiebox en WBSO	8
10 Innovatiebox en het OESO BEPS 5 rapport	9
11 Aanspreekpunten voor professionele begeleiding	10

1. Wat is innovatiebox?

De innovatiebox is een faciliteit in de vennootschapsbelasting. Het doel van de innovatiebox is het stimuleren van innovatieve activiteiten in, of vanuit, Nederland. Dit wordt bereikt door toepassing van een verlaagd vennootschapsbelastingtarief op winst uit innovatieve activiteiten: het normale vennootschapsbelastingtarief bedraagt 25%; het tarief voor winst uit kwalificerende innovatieve activiteiten bedraagt 5%. Omdat niet alle winst maar alleen de winst uit innovatieve activiteiten kwalificeert voor het verlaagde tarief, dienen ondernemingen goed te begrijpen welk deel van de winst zij aan hun innovatieve activiteiten te danken hebben. Dit vergt een gedegen “functionele analyse” van de onderneming, en economische waardering van de verschillende functies binnen de onderneming op basis van de beginselen en methoden die we kennen uit de verrekenprijzendoctrine (“transfer pricing”). Een goede functionele en economische analyse zijn essentieel voor een optimaal gebruik van de innovatiebox.

2. Welke ondernemingen komen in aanmerking?

Sommige ondernemingen zijn innovatiever dan anderen, maar veel ondernemingen zijn innovatief genoeg om in aanmerking te komen voor innovatiebox, soms zonder dat ze zich dat realiseren.

Om in aanmerking te komen voor de innovatiebox dient:

1. sprake te zijn van een zelf voortgebracht immaterieel activum, waarvoor
2. een WBSO beschikking dan wel een octrooi (of kwekersrecht) of patent is verkregen

Een immaterieel activum kan bestaan uit (al dan niet geactiveerde) kosten van onderzoek en ontwikkeling in de brede zin van het woord. Dit omvat niet alleen productinnovatie maar kan ook procesinnovatie omvatten

Per immaterieel activum dient een keuze te worden gemaakt voor toepassing van de innovatiebox. Het is van belang om vast te stellen dat voor elk immaterieel activum waarvoor innovatiebox toepassing gewenst is een WBSO beschikking of patent is verkregen. Om het gewenste overzicht te krijgen, kan een “patent en WBSO matrix” worden opgesteld. Mogelijk kan een immaterieel activum waarvoor geen WBSO beschikking en geen recent patent is verkregen worden gekoppeld aan een oud patent indien dit immaterieel activum een

doorontwikkeling is van een oud patent, waardoor toepassing van innovatiebox voor dit immaterieel activum ook zonder WBSO beschikking of recent patent mogelijk wordt.

3. Hoe kan innovatiebox worden toegepast?

De innovatiebox kan worden toegepast door daarvoor in de aangifte vennootschapsbelasting te kiezen, uiterlijk bij de indiening van de aangifte vennootschapsbelasting. Indien een keuze voor innovatiebox in enig jaar (onbedoeld) achterwege is gebleven kan dit worden hersteld tot het moment waarop de aanslag vennootschapsbelasting voor dat jaar definitief is geworden. Wij raden cliënten aan om na te gaan welk jaar het oudste jaar is dat reeds definitief is geworden door het verlopen van de bezwaartermijn na oplegging van de definitieve aanslag. De innovatiebox kan dan op zijn vroegst worden toegepast in het daaropvolgende jaar, mits in dat jaar reeds aan de voorwaarden voor toegang tot innovatiebox (zelf voortgebracht immaterieel activum waarvoor een WBSO beschikking dan wel een patent is verkregen) werd voldaan.

Het is niet zo dat toepassing van innovatiebox pas loont vanaf het moment dat de baten uit de immateriële activa per saldo (rekening houdend met de boxdrempel) positief worden. Positieve baten uit immateriële activa genoten in een jaar waarin de baten per saldo nog negatief zijn verminderen immers de boxdrempel alleen wanneer de innovatiebox in dat jaar wordt toegepast. Het is daarom van belang de innovatiebox reeds toe te passen in de jaren waarin voor het eerst baten worden genoten uit innovatiebox, en niet te wachten tot de baten per saldo positief worden.

4. Hoe wordt winst uit innovatie bepaald?

In de praktijk vormt de winst vóór financieringskosten en vóór belastingen (“EBIT”) de basis voor het bepalen van de winst uit innovatie. De gedachte hierachter is dat innovatie een relatief risicovolle activiteit is die doorgaans (hoofdzakelijk) met eigen vermogen pleegt te worden gefinancierd. Financiële baten en lasten worden daarom buiten beschouwing gelaten.

Er zijn verschillende methoden om de winst uit innovatie te bepalen. Voor ondernemingen waar innovatie wel een rol speelt maar geen kernfunctie is, wordt de winst uit innovatie doorgaans bepaald door de berekening van een passende winstopslag op de kosten van innovatie (“cost-plusmethode”). Voor ondernemingen waar innovatie de kernfunctie of één van

de kernfuncties is, wordt de winst uit innovatie doorgaans bepaald aan de hand van de restwinstmethode (“residual profit method”, of “RPM”)

Het identificeren en kwalificeren van functies als kernfunctie of niet-kernfunctie (routinefunctie) vindt plaats aan de hand van een functionele analyse. De functionele analyse is gebaseerd op, onder andere, een analyse van de EBIT, een relatieve weging van een aantal bedrijfseconomische factoren, en interviews met leidinggevenden van de verschillende afdelingen. Nadat eerst de routinefuncties beloond zijn en zijn afgetrokken van de EBIT, reken wij de restwinst toe aan de vastgestelde kernfuncties, waaronder innovatie.

5. Randvoorwaarden: boxdrempel en ingroei

Alvorens de innovatiebox wordt toegepast op de winst uit kwalificerende immateriële activa dienen eerst alle voortbrengingskosten (fiscale verliezen) van immateriële activa (de “boxdrempel”), te worden gecompenseerd met de winst uit innovatie. Dit geldt voor het totaal van immateriële activa waarvoor wordt geopteerd voor innovatiebox, niet per individueel immaterieel activum. Met andere woorden, pas als de voortbrengingskosten van alle immateriële activa waarvoor innovatiebox wordt toegepast zijn ingelopen, wordt het verlaagde innovatieboxtarief toegepast op de voordelen.

Het begrip “ingroei” beoogt rekening te houden met het feit dat een onderneming de innovatiebox op “going concern” basis toepast. Dat wil zeggen dat de onderneming wordt verondersteld op continue basis bestaande producten en/of processen te verbeteren en vernieuwen. Dat betekent ook dat op moment van eerste toepassing van de innovatiebox de winst uit innovatie deels kan worden geacht afkomstig te zijn uit “oude” immateriële activa voortgebracht in een periode dat de innovatiebox nog niet werd toegepast.

Het ingroeipercentage is daarom een korting op de innovatieboxwinst, die rekening houdt met het feit dat een deel van de winst uit “oude” (pré-innovatiebox) immateriële activa komt. De korting loopt jaarlijks lineair af, en is doorgaans gebaseerd op de economische levenscyclus van het immaterieel activum. Stel de levenscyclus is vier jaar, dan is de ingroeikorting in jaar één 75%, in jaar twee 50% etc. In de praktijk wordt geprobeerd de discussie over inlopen van voortbrengingskosten en ingroei zodanig aan elkaar te koppelen dat oude voortbrengingskosten op de boxwinst in mindering worden gebracht maar daartegenover geen ingroeikorting wordt toegepast. Tijdig opteren voor de innovatiebox is daarom essentieel.

6. Enkele internationale aspecten

Toepassing innovatiebox in grensoverschrijdende situaties

Veel ondernemingen verrichten hun innovatieve activiteiten in meerdere landen. Een Nederlandse onderneming die een deel van zijn innovatieve activiteiten door buitenlandse dochtermaatschappijen of door buitenlandse derde partijen laat uitvoeren, kan ook in aanmerking komen voor de innovatiebox. Het is zelfs nog mogelijk om innovatiebox toe te passen wanneer meer dan 50% van de uitvoerende innovatie activiteiten worden uitbesteed aan buitenlandse dochtermaatschappijen of derde partijen. Belangrijke voorwaarde is wel dat de innovatieve activiteit voor rekening en risico van de Nederlandse onderneming wordt verricht. In de praktijk betekent dit dat in ieder geval één of meerdere (hoofd)verantwoordelijken voor innovatie in en/of vanuit Nederland de innovatieve activiteiten aansturen en controleren. In dat geval kan aan de buitenlandse dochtermaatschappij of derde partij een zakelijke kostenvergoeding met winstopslag worden toegerekend voor de ondersteunende innovatieve activiteiten, en is de restwinst uit deze innovatie toerekenbaar aan de Nederlandse onderneming die deze restwinst vervolgens kan opnemen in de innovatiebox.

Ook een buitenlandse onderneming kan gebruik maken van de Nederlandse innovatiebox, indien en voor zover (een deel van) de innovatieve activiteiten van die buitenlandse onderneming in en/of voor rekening en risico van het Nederlandse deel van de onderneming worden verricht.

Voorkomen van dubbele belasting

Intellectuele eigendom ("IE") die voortvloeit uit innovatie kan tot winst leiden doordat de IE in licentie wordt gegeven (royalty's) of doordat die IE is inbegrepen ("embedded") in de verkoop van producten of diensten. Op royalty's wordt door het bronland (het land waar de betalende partij gevestigd is) vaak een bronbelasting ingehouden, variërend van 5% tot 30%. Deze bronbelasting is doorgaans verrekenbaar met de winstbelasting over de royalty's in het woonland van de ontvangende partij. De verkoop van producten en diensten, daarentegen, is doorgaans niet belastbaar in het bronland, maar alleen belastbaar in het woonland van de verkopende partij. In de praktijk ontstaan in grensoverschrijdende situaties nog wel eens kwalificatieverschillen: het bronland ziet een licentie en daarmee aanleiding tot het heffen van een royalty, terwijl het woonland een reguliere verkoop (met IE inbegrepen) ziet. Het woonland zal in dat geval niet bereid zijn een verrekening te geven voor de bronbelasting betaald in het bronland. Dit leidt in de praktijk geregeld tot dubbele belastingheffing die voorkomen dan wel opgelost kan worden.

Het tarief van de bronbelasting die in het bronland wordt geheven op royalty's wordt doorgaans verlaagd tot 10% onder de belastingverdragen die Nederland met veel landen heeft afgesloten. Het feit dat Nederland, naast de innovatiebox, over een van de meest uitgebreide netwerken

van belastingverdragen beschikt, maakt Nederland zeer geschikt als vestigingsland voor innovatieve activiteiten.

Het feit dat Nederland zelf geen bronbelasting heft op door Nederlandse vennootschappen *betaalde* royalty's, maakt Nederland, in combinatie met het uitgebreide verdragennetwerk, daarnaast zeer aantrekkelijk voor het vestigen van financiële dienstverleningslichamen waar de IE van een concern gecentraliseerd in licentie wordt verkregen van groepsmaatschappijen en in sublicentie wordt verstrekt aan groepsmaatschappijen.

7. Vaststellingsovereenkomst met de fiscus

De innovatiebox kan worden toegepast door het resultaat van de functionele en economische analyse te verwerken in de aangifte vennootschapsbelasting. Het is ook mogelijk om een overeenkomst te sluiten met de fiscus waarin afspraken worden gemaakt over, met name, de winst uit innovatie, boxdrempel en ingroei. Een dergelijke overeenkomst geldt meestal voor een periode van vier jaar, en kan nadien worden vernieuwd of verlengd. Door een dergelijke vaststellingsovereenkomst kan discussie achteraf met de fiscus worden voorkomen, en heeft men vooraf zekerheid over de aanvaardbaarheid van de manier waarop de innovatiebox wordt toegepast.

8. WBSO en Research & developmentaftrek

WBSO staat voor Bevordering Speur- en Ontwikkelingswerk. RDA staat voor research en developmentaftrek.

De WBSO is een subsidie op de loonkosten voor innovatieve werkzaamheden en wordt verstrekt als een korting op de loonbelasting voor de werkgever. Het beoogt de arbeidskosten te faciliteren.

De RDA beoogt de *kapitaalkosten* van innovatie fiscaal te faciliteren. RDA gaf tot en met 2015 een extra aftrek van de belastbare winst, naast en bovenop de reguliere aftrek van kosten van innovatie, cq. fiscale afschrijving van activa ingezet voor innovatie, ter grootte van maximaal 60% van het kostenbedrag, cq. investeringsbedrag. Deze extra aftrek/afschrijving ging niet ten koste van de innovatieboxgrondslag, en verminderde het innovatieboxvoordeel dus niet.

Integratie WBSO/RDA in 2016

Sinds 2016 zijn de WBSO en de RDA geïntegreerd in één WBSO regeling. De RDA wordt nu niet meer als korting op de vennootschapsbelasting verleend, maar vormt een grondslagverhoging voor de WBSO-subsidie.

De WBSO RDA-grondslagverhoging kan worden verzilverd door - naast de loonkosten – de werkelijke investeringskosten in de grondslag op te nemen. Ook is het mogelijk om een fictief RDA bedrag op te nemen (en hoeven de kosten niet te worden aangetoond):

- € 10 per S&O-uur voor de eerste 1.800 S&O-uren;
- € 4 per S&O-uur voor alle S&O-uren boven de 1.800.

De WBSO-grondslag is daarmee hoger geworden (want verhoogd met de RDA uitgaven en investeringen); het percentage zelf is verlaagd tot:

- 32% over de eerste €116.400 en
- 16% over het meerdere.

Een aandachtspunt bij de aanvraag van WBSO beschikkingen (en dus ook RDA) is dat neerwaartse correctie achteraf wel mogelijk is, maar opwaartse correctie achteraf niet. Daarom is het raadzaam de aanvraag van de WBSO beschikking niet te laag in te schatten.

WBSO aanvragen dienen tijdig worden ingediend. WBSO beschikkingen kunnen maximaal drie keer per jaar worden aangevraagd, met een minimum looptijd van drie maanden en een maximum looptijd van een jaar. De aanvraag voor iedere periode dient te worden ingediend ten minste één maand voor aanvang van de periode waarop de aanvraag betrekking heeft. WBSO beschikkingen kunnen niet met terugwerkende kracht worden aangevraagd.

9. Begeleiding bij innovatiebox en WBSO

De belastingadviseurs van Otterspeer, Haasnoot & Partners hebben jarenlange ervaring in het begeleiden van ondernemingen bij de aanvraag en toepassing van innovatiebox en WBSO. Daarnaast beschikt Otterspeer, Haasnoot & Partners over de benodigde professionele databases voor het uitvoeren van de economische analyse en het optimaal vaststellen van de innovatieboxwinst. De begeleiding bij aanvraag en toepassing van innovatiebox bestaat onder andere uit:

- ✓ *WBSO/patenten quick scan: vaststellen of WBSO/patenten de winsten uit de innovatie voldoende dekken*
- ✓ *WBSO/patentenkoppeling: koppeling maken tussen WBSO/patenten en activiteiten*

- ✓ *Identificeren en kwalificeren van functies: onderscheiden van innovatieve activiteiten*
- ✓ *Functionele analyse: onderscheid maken tussen kernfuncties en routinefuncties en nauwkeurig beschrijven van deze functies*
- ✓ *Economische analyse: beloning routinefuncties en verdeling restwinst over kernfuncties met behulp van transfer pricing databases*
- ✓ *Boxdrempel berekenen*
- ✓ *Ingroeiperiode vaststellen*
- ✓ *Opstellen vaststellingsovereenkomst op basis van uitkomst functionele en economische analyse*
- ✓ *Bespreken vaststellingsovereenkomst met de fiscus*
- ✓ *Vorbereiden aangifte vennootschapsbelasting: juiste verwerking innovatiebox in de aangifte*

10. Innovatiebox en OESO BEPS 5

In een omvangrijk plan om grondslaguitholling en winstverschuiving (base erosion and profit shifting, "BEPS") internationaal te bestrijden, heeft de OESO een groot aantal plannen uitgewerkt. Een van deze plannen is "BEPS Action 5: Countering harmful tax practices more effectively taking into account transparency and substance. De gedachte achter BEPS Action 5 is dat bijzondere regimes, zoals de innovatiebox, schadelijk kunnen zijn wanneer deze toegankelijk zijn voor belastingplichtigen die in het desbetreffende land geen of te weinig "substance" (reële aanwezigheid en activiteit) hebben. BEPS Action 5 stelt daarom een aantal additionele voorwaarden aan bijzondere regimes, om te voorkomen dat dergelijke regimes misbruikt worden voor belastingontwijking. Meer informatie over de mogelijke aanpassingen aan de innovatiebox die voort kunnen vloeien uit de implementatie van BEPS Action 5 vindt u via de volgende link:

<http://ohp.nl/sites/default/files/Tax%20News%20Bulletin%2020%20May%202016.pdf>

11. Aanspreekpunten voor professionele begeleiding

Wiecher Munting

Wiecher Munting heeft jarenlange ervaring als beleidsmedewerker bij het Ministerie van Financiën en als belastinginspecteur bij de Belastingdienst (APA/ATR team). In die hoedanigheid heeft hij meegewerkt aan het ontwerp en de invoering van het innovatieboxregime. Wiecher is sinds 2011 als partner verbonden aan Otterspeer, Haasnoot & Partners. Daarvoor was hij vier jaar belastingadviseur bij een Big 4 accountantskantoor. Hij heeft de afgelopen zeven jaar veel ondernemingen begeleid bij het toepassen van innovatiebox, WBSO en RDA. Wiecher is daarnaast ook specialist op het gebied van internationaal belasting recht, in het bijzonder op het gebied van transfer pricing.

E: wiecher.munting@ohp.nl

T: 010 – 436 50 44

Jeroen van der Wal

Jeroen van der Wal werkt sinds 2009 als belastingadviseur bij Otterspeer, Haasnoot & Partners, en sinds 2012 als partner. Daarvoor heeft hij als belastingadviseur vier jaar gewerkt bij een groot advocatenkantoor, en vier jaar bij een van de Big 4 accountantskantoren. Naast Nederlands fiscaal recht, studeerde Jeroen Amerikaans belastingrecht (LL.M. New York University, 2002). Van 2007 tot 2014 was hij docent internationaal belastingrecht aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam. Jeroen adviseert ondernemingen op het gebied van nationaal en internationaal belastingrecht, met als specifieke expertise: innovatiebox, fiscale fusie- en overnamebegeleiding, en Europees belastingrecht.

E: jeroen.vanderwal@ohp.nl

T: 010 – 436 50 44

OTTERSPEER HAASNOOT & PARTNERS
Dutch and International Tax Counsel

bezoekersadres
Koningin Emmaplein 13
3016 AB Rotterdam

postadres
Postbus 23038
3001 KA Rotterdam

telefoon
0 10 436 50 44

fax
010 436 99 66

e-mail
ohp@ohp.nl

website
www.ohp.nl